

Sevgilim Bitmeyen Balayımıza Nereden Başlayalım

Sevgilim Bitmeyecek Balayımıza Nereden Başlayalım?

Otuz iki sene devlete, millîete hizmet etmiş karşılığında üç senede bir 50 lira terfi etmiş, doğduğundan beri yabancıların evlerinde kira ile sığıntı gibi yaşamış, çoğu kere yaşamaktansa ölmeği istemiş, diğer meslekdaşları İstanbul, Ankara kaldırımları çığırken o, ömrünce vatan millet aşkına Anadolu köylerinde ömür yitirmiş, bu uğurda sağ, baş ağartmış bir memurun, bir öğretmenin oğluyum ben. Oradan oraya tayin edilip süründürülürken bir yatakla dünaya evine girip tekaütlüğü yaklaştığı halde göçebelikten kurtulmamış, haram yemekense, aç kalmış ama alınınun aklıyla vazife yapıp vatan çocuklarını, köy çocuklarını yetiştirirken memur maşiyıla dört çok büyütip istikbal kapısına kadar getirebilmiş bir adamdır babam. Sen ise Anadolu'dan önce Avrupa'ya gemiş, annene bile ilk kez gâvurca seslenmiş, elini değil siyak suya soğuk suya bile sokmamış, kızgın güneşte, dondurucu soğukta firm önlerini, çeşme başlarında sıra beklememiş, kır gezintilerine dahi hususi araba ile gitmiş bir zengin kızsın. Ben milletimin her ferdiyi aynı muhabbetle severim. Babamın fabrikasında köle, sokakında çöpçü, yülünde hammal, evinde hizmetçi, cabında lâğımcıyım. Sen kendi gözünle, benden bu kadar yükseksen beni nasıl seversin? Sevdiğini, çok, çıldırasıyla sevdiğini nasıl söylersin, bu söylediklerin aslında benimle sekillenmiş menfaatindir.

Baban da beni çok sevdiğini söyler. Çok takdir eder. Yaptığım her işe karşı bana bol bol övgü verir, aferin çeker. Çoğu kez ağıktan gurul gurul öten karımın sesini makina gürlütleri arasında duymaz bile. Benim tezgâh başında simit le karın doyurduğumu görmemezliğe gelir. Yevmiyemi arttırmaz. Zam yerine nasihat verir. Grev yaparsam polis getirip «Ticaretim mâni oldun» diye hapse attırır. O büyük, kocaman, göbekli adamın, büyük kızı sen nasil oradur bulutlar arasında çarpan kalbini bana verdiğini söylersin.

Evim tek odadır, yerde yarım bir kilim, çoğu zaman ışığım yoktur, sık sık

DERTLERİM

No yalan söyleyim bre dostlarım Bu dilimten benim aklım almıyo Dolasmaktan sıziyo kaslarım Dişiniyom durmanıyom olmıyo

O şirin Samsundan gizlice kaçtım İnsat et İstanbul eline düştüm İnsat komadam bir bir doluştım Bir taneşi olsun halden bilmiyo

Ne kurum biraçtım ne fabrika Bu kadar gezmeğe neylesin kafa Biri bari gelmiyordu insafa İçim kan ağıyo yüzüm gülmıyo

Otelde yatacam haçlık bitecek Yamaçta yatacam beçki tutacak Caddede dolassam biri gatacak Düşünıyom hiç hesaba gelmiyo

Bunca fabrikalar hepsimi dolu Aklımı kaybedip otacam deli Ne Ankara koydum ne İstanbul Küydekiler işte bunu bilmiyo

İŞSİZ
Elvan YUKSEKDAĞ
SARIYER

elektrik kesilir. Suyum bayramdan bayrama akar, kira ayılığının geyreğini götürür. Ev sahibi ay dolmadan kirayı peşin alır. Yolum çamurdur, dolmuştan vazgeç, belediye otobüsü mevsimden mevsiime uğrar. Senede bir pantolon, iki senede bir ayakkabıyı - bit pazarı olmasa - zor görürüm. Kuru fasulyaya zam geldi, bir kilosuna yarım gün çalışmam gerek. Çamaşır makinası, elektrikli süpürgeyi gazetelerdeki resminden tanırım.

Yemeği tahta kaşıkla yerim. Bazan tuzu olmaz, bazan ateşi yetmez çığ kalır. Sinemaya gitmeye giderim ama sadece kapısına kadar. 5 liraya kuru fasulyayı alamazken sinema biletini nasıl alırım? Yağmur evimin içinde daha çok ıslatır beni, rüzgâr bir yandan girer öteki yandan çıkar. Bütün dünyam evime isimdir. Moda derler sizin semtin kızları kısa kısa entari giyerler, yoksa fakirlik antremanımı yaparlar anlamam.

Sen alştın evinde, yaylı karyola, halı istersin, kadife perde, yumuşak döşek gişeşte, dondurucu soğukta firm önlerini, çeşme başlarında sıra beklememiş, kır gezintilerine dahi hususi araba ile gitmiş bir zengin kızsın. Ben milletimin her ferdiyi aynı muhabbetle severim. Babamın fabrikasında köle, sokakında çöpçü, yülünde hammal, evinde hizmetçi, cabında lâğımcıyım. Sen kendi gözünle, benden bu kadar yükseksen beni nasıl seversin? Sevdiğini, çok, çıldırasıyla sevdiğini nasıl söylersin, bu söylediklerin aslında benimle sekillenmiş menfaatindir.

Şehirde günlerle uzak, yolsuz köyüme, yayan gelir misin? Narin ayaklarında düz pabuç bulamazsan çarık giyer misin? İpekli, naylon alamam, patiska don giyer misin? Suyu dereden taşır, çamaşırını derede yıkar mısın? Köy evinde hamam olmaz, kenefte yıkanır mısın? Ateş için odun kırar mısın, nazik ellerine çapa alıp bana yardım eder misin, köye doktor gelmez, ebe geleseye kadar kendi kendine doğurabilir misin, safakta kalkıp gün bataşına kadar kuru ekmeğe çalışabilir misin?

Ben buyum. En ufak bir şey istersen yapamam, alamam. Gücüm, kuvvetim bu kadar. Hal böyleyken beni neylersin? Elektrikli - Bobina] işçisi Ergin Ersoy

T.I.P. Kaptanpaşa mahalle temsilcisi Cemal Gelgel diyor ki:

Kaptanpaşalı Kardeşlerim; Bu zamana kadar geldiler bizlere, güzel giyinmiş, güzel sözlü beyefendiler, öğrenerek baktılar halimize, «bakın bize» dediler: «sizlere su getireceğiz.» Sizlere elektrik getireceğiz, okul yapacağız, her mahallede bir milyoner yaratacağız. Müreffeh Türkiye için oyları bizlere verin.» dediler ve gittiler. Biz onlara inandık verdik oyları. Vaadettikleri şeyler nerede? Okulumuz yok, her gün bir ev soyuluyor. Anayasa teminatı altında olan canımızı, malımızı, koruyan beçki nerede? Kanalizasyonu dahi biz 150 şer lira topharak açmadık mı? Sokaklarımız çamur içinde, evlerimiz yakın yüksek katlı apartmanlarda oturan beyefendilerin kapılarına kadar cadde yapan Belediye nerede? Neden yollarımızı yapmadı? Neden yapmıyor? O güzel sözleri söyleyip yapmayan güzel giyinmiş beyefendiler nerede?

Kardeşlerim: O herifler vaad ederler, o herifler bizleri çalıştırır, az para ile biz çalışırız onlar kazanır. Bizler yine yalnız kalırız.

İşte örneği: Yollarımız çamur, elektrığımız yok, paralarımız az, hayat pahalı.

Aynalıkavğa on çeşme vaad etmişler, bunun yerine beş çeşme koymuşlar, onları da sular akmıyor. Vastta sıkıntısı halledilmediği gibi hiç düşünülmemektedir. Sokaklar çamur, çamurdan çıkmak ta imkânsız. 1989 da gelecekler bu defa da beş çeşme daha yapıp suyu aktıracaklar gene oyları alıp gidecekler, fakat meselemiz genel halledilmeyecektir. Belediyeye bizden giren (İşçi) Gülten Efe konuşturtelerimizi haykırdı onlara, Belediye Encümeni ve onun sülük ciruhu reddetti...

KODAMAN

Plajlar şilepler hanlar hamamlar Bükülür mü senin belin kodaman İçki para kadın zevkin tamamdır Emredir koltuktan dilin kodaman

Her nereye gitsen sözün tutulur Tutmayanlar tas fızana atılır İthalat ihracat malın satılır Her işte bulunur elin kodaman

Vurmada milyon açıkğöz ersin İşçeye çok para haramdır dersin Sampanya patlatır istakoz yersin Yanlış yemekte akar terin kodaman

Seyahat edersen hep semalarda Senin terim akar fabrikalarda Ana türlü detier gelir ardarda Villalarda rahat yerin kodaman

Ölürsem cennet var yaşamam için Sen rağbet etmezsin acaba niçin İçine gümlüdüm tuzek kerpiğin Mermer senin süün dirin kodaman

Kader kısmet diye bizi uytuttun Bize ninni yaptın sen yolu tutttun Biz yuuduk nimetleri sen yuttun Binimize bedel birin kodaman

Her zaman boş buldun koca meydanı Parasitün kenirürün insanı Bir gün defedersek senin kervanı Düşürün bu kuyu derin kodaman

Mithat Dehman
KEBAN

Garson Ali Kepez'in Sivastan seçim hatıraları

Tabiatın bütün kıskıncılığına, garip garip yoksulluğuna sahip olan memleketimize çeşitli tarikat mensupları mevcuttur. Galfeti-Nakşi bendi ve bir de ilkel tarikat olan Elevi tarikah çoğunluktur. Ailemin de Alevi tarikatına mensup olduğuna inanıyorum. Bu garip insanlar dürüst özerleriyle, temiz sözleriyle Pir Sultandan, Hacı Bektaştan aldıkları ilhamları ve sefaletin verdiği ızdırılan dillerini dinlerini sazlarında hasredip kendilerini teselli etmekteydiler.

Kaderiyle başbaşa kalmış bu sefalet meferlerini bu durumlarıyla da bırakmayan bazı menfaatperest, mendebur midediler gerçek Hacı Bektaşın akrabalığıyla dahi ilgisi olmayan uyanıklar ellerine aldıkları uydurma belgelerle, - yani, tarikat usulince huccet denilir - arsa parseller gibi aşiret aşiret bu millîeti parsellemişlerdir. Kendileri Ankaranın göbeğinde Yenişehirde apartman sahibidiler. Kendileri halkın içine girmeden hüccetli eşkiyalara vasıtasıyla ahlaksız burjuva hayatı yaşarlar. Paraları yani tarikat usulince hakullahları ayaklarına kadar gider.

Ve her köyde bunların nüfusunu yani kişisel çıkarının öncülüğünü yapan ahlaksız çıkarıcılar vardır. Bunların etkisizleri ancak bir köy idare eder. Birde dergâha bağlu çevrede ün yapmış ve burjuva partilerinin taviz vererek şumarttığı senbolik büyük dedeler vardır. Dede deyince yanlış anlaşılmasın babamızın babası değil, bize mürsitlik yapan yani yol gösteren kimsedir. Ben hakiki mürsitlerin karşısında değilim. Meselâ Pir Sultan gerçek halkın derdini dile almış, memlekete yapılan zulme haksızlığa yani kötü bir düzene karşı çıktığı için, zalm Hızır Paşa tarafından idam edilmiş kıymetli bir zattır. Ve benim mabedim diyebileceğim kadar inandığım bir kimsedir. Bu ulvi kişilerin duygularından faydalanarak fakir fukarayı soyan bir takım tarikat üç kağıtçıları gündüde politikaya istiglal etmişlerdir. Bunlardan Sivastan büyük çapta bir zümreyi arkasında koşturmaya muktedir olan Kangal Divriği ilçelerinde 200 kadar köyü ihtirasları peşinde koşturan D. oğlu M. ağa - aynı zamanda bu köylere mürsitlik yapan dede-seneledir CHP nin menejerliğini yaptı, parlamentoya giremedi. Şimdi de Birlik Partisi öncülüğünü yapmaktadır. Asırlar-

Anadolu ihtilâli

(Sayfa 2 den devam)

mızı belirtirken çok açık olarak yalmızca Amerikan menfaatleri uğruna boşa kürek çektiğimiz anlaşılıyor mu?

Yaşanması Türkiye'de işçiler ve köylüler sade suya çorba bir hayata şükrettiğe Amerika küstahlıkların iyice artırmakta bir sakinca görmemektedir. Üç buçuk komisyoncu, satılmış, gülleryüz gösterdi diye Türkiye'yi sahipsiz mi sandın Amerika? Türk halkı işçisiyle köylüsüyle eğer uyanır da senin dost değil bir haydut olduğunu fakir halkların topraklarında kan döktüğünü, vatanları için bağımsızlık savaşını verenleri napalım bombalarıyla yaktığını bir bilip anlarsa, senin yüzünden Türkiye'nin sanayileşemediğini, yüzbinlerce insanın işsiz kaldığını, ikibuçuk milyon köylünün topraksız kaldığını, petrolümüzü, madenlerimizi sömürdüğünü bir bilip anlarsa ve Türk halkı biz kendi yağımızla kavrulup bağımsız bir ülke olmak istiyoruz dediği an Amerikan askerlerini üslerdeki silahların Türk halkına karşı duracağını bir bilip anlarsa, bak o zaman iki genmi tutuklamak, Dolmabahçe'yi yasak bölge ilan etmek, vatansız gençleri coptan geçirmek, Amerika'ya ve onun filolarının gölgesinde serinlik ve ferahlık duyan finoları kurtarmaya yetecek midir?

Altıncı Filoya direniş vatanperverce bir direniştir. Milliyetçidir, halkçıdır.

SONUÇ: Hey Amerikan filoları, askerleri, üsleri, uçakları, şirketleri DEFOLUN GİDİN ÜLKEMİZDEN diye direniyorsanız TAĞİT DEMEKLE GİTMEYECEKSİN ANLAŞILAN.

dir fakir fukaranın sırtında ağağım, dedeliğini yani hükümlerim yitirdim, şahsi çıkarı için - her şeyini değiştirecek kadar - faziletsizliğin acizine düşmüş bu tefezi bozması, rastladığım bir köyde ilk ifadesi şu olmuştur: «Ne duruyorsunuz işte bizim gerçeklerimiz teçellî etti. 12 inamı sembolik ettik. Birlik olacağız beraber olacağız, zalimin zulmünden kurtulacağız.» Beraberinde Hacı Bektaşın torunu ismi altında, sembolik olan F. efendide vardı. Senato adayı olarak Sivas aday H.L. de vardı. Birisi saz çalıyor birisi ağılıyor. Bir Türk Alevi olarak yerin dibine girdim. Çünkü bizim meselemiz bir mezhep kavgası değil bir toplum davasıydı. Öbür lokma yaltaklarına baktım. Tek kelime konuşmaya hicap duydum. Yalnız genç H. L. ye «Beyefendi, beyefendi bendiniz bir garsonum, ama sizin seviyenize düşmektense yerin dibine gireyim daha iyi. Karşında yalnız ayak oturan Fatmadan utan. Çarlığı yırtılmış Mehmetten utan. Yataksız gelin olan Zeynepten utan.» Bu faziletsiz kişilerin bana cevabı ne olmuştur biliyor musunuz? «Ne idisi belli olmayan bir garsonumu dinliyorsunuz. Bunlar alelade sersemlelerdir.» demişlerdir. Bu arada Çetinkayada muhasebecilik yapan genç M. O. «Dostum Ali» dedi. «Unutmaki sen İşçi Partilisin, sen kötü bir düzenin karşısındasın. Benim akrabam M. O. nun senede 300 bin lira elini sıcaktan soğuca vurmadaşın maden geliri var. Ve bu zavallı insanlardan topladığı paralarla kendisine bir sömürü düzeni kurmuştur. Ve çocuğu T.yi okutup avukat yapmıştır. Şimdi varını yoğunu harcayıp onu milletvekili yapacaktır. Ve F. efendiye 20 bin lira ödedi sadece bu zümreyi inandırmak için. Bu düzen budur, sen git garsonluğunu yap, kardeşim.» dedi

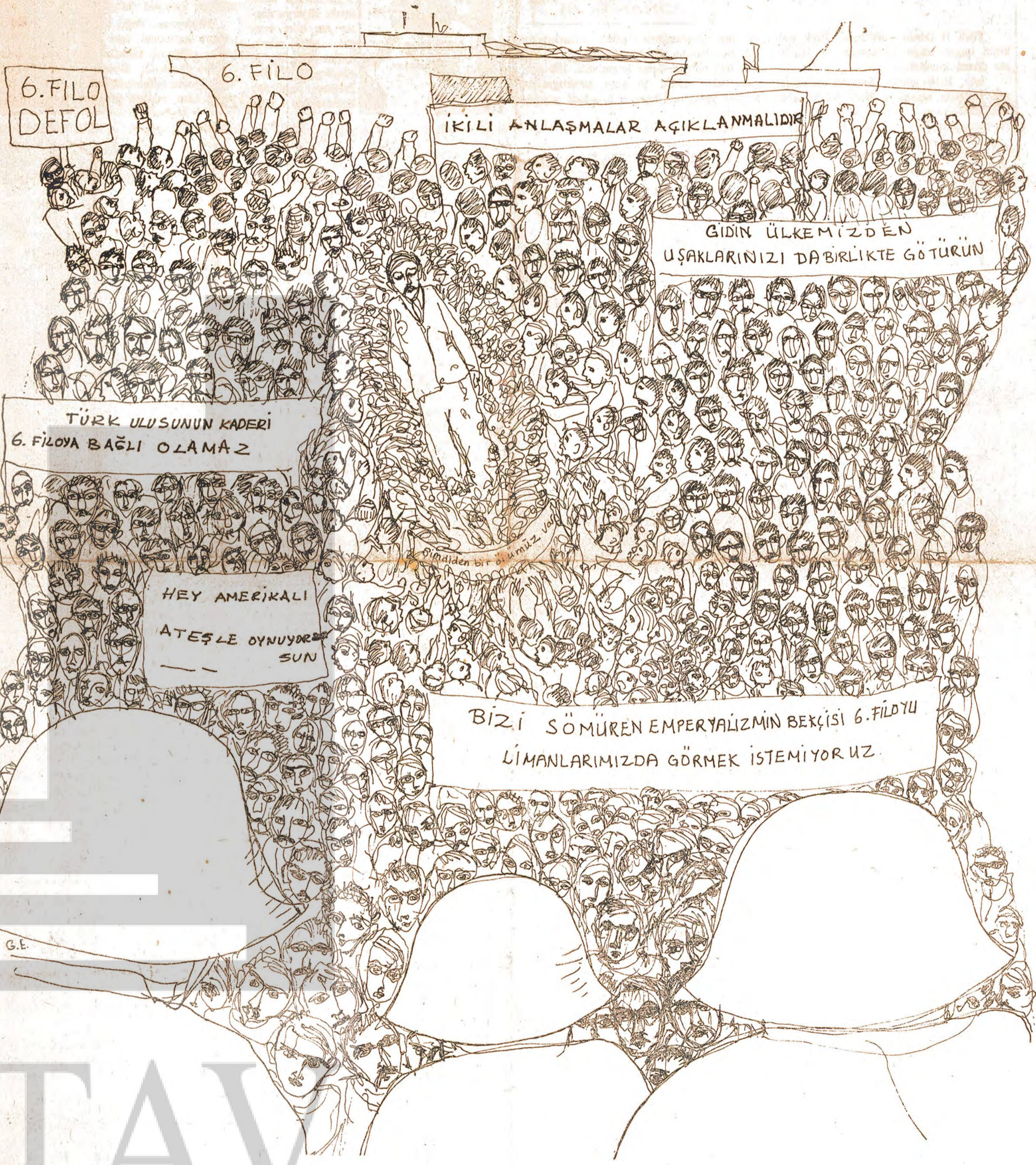
İşte emanet ettiğimiz Türk Parlamentosu bundan müteşekkildir. Saf dürüst, namuslu kişileri uyutarak, kendi şahsi çıkarları için her şeylerini değiştirecek menfaatperestler bile girerler oraya.

kurtuluş YOLU

15 KURUŞ

15 Şubat 1969

YIL: 1 SAYI: 6

“...yurdun her yanına düşman girmiş olabilir... daha acıklı ve korkunç olarak, yurdunda iş başında olanlar gaflet, delâlet ve hatta hiyanet içinde olabilirler...,, ATATÜRK

TÜRKİYE'de HALKIMIZ KURTULUŞ YOLUNDA

ANADOLU İHTİLÂLİ 1919 ANADOL - 1969

ADNAN ERMiŞ

Türk Halkının kurtuluşu, Türk halkının bağımsızlığa kavuşması ve Halkçı bir düzen kurulması.

İşte, 1919 yılında Samsun'da başlayan ihtilâlin amaçları. Halk bu amaçları silâhlanmış, dağlara çıkmıştı.

İstiklâlin uğrunda al kanlara boyanan Halk, savaş sonrası YENİ TÜRKİYE'NİN kurulması içinde, yani iktidarda söz sahibi olamamış ve işçiler işlerine, köylüler de topraklarına dönmüşlerdir.

Bu yüzden, Millî Kurtuluş zaferi; Halkın katıldığı bir devlet düzeni ve Halkın katıldığı Millî Sanayileşme ile tamamlanamamıştır.

50 yıl sonra bugün, denizlerimizde Amerikan filoları demirliyor, gözlerimiz dolu dolu oluyorsa, İncirlik Amerikan üslerinde uçak tatbikatları kullandıklarını zeklatıyorsa, beynimizin taşı atıyorsa 1923 Yeni Türkiye'nin dönümüdür. Sen söz sahibi olmadığın içindir. Yöneticiler işçiler ve köylüler olmadığını içindir.

Yıllarca yabancı istilâsından kurtulmanın bayramlarını yaşadık. Maytaplar patlattık, jimnastik gösterileri yaptık, marşlar söyledik.

Artık, anayurdumuzun dört bucağını demir ağırla örmüştük. Açık denizlerimize kilit vermiştik. Nasıl oldu? Kimler gözdü demir ağırlı? Denizlerimizdeki kilitleri açan anahtar nasıl geçti yabancı ellere. Nasıl girmişlerdi içimize. Savaş yapmadan nasıl teslim olmuştuk. Bir karışık toprak için can verirken, nasıl ses çıkarmadan 101 adet üs verdiğimiz Amerikalılara, 35 milyon m² toprağımızı nasıl işgal edebildikleri?

Bütün bunlar Emperyalistlerin taktik değiştirmesi yüzünden olmuştur. Artık yabancılar silâhla değil, biraz buğday biraz dolarla adım atmaya başladılar. Dostuz dediler. Dondurulmuş tavuk etinden peynire kadar yardımcı yaptılar. Sütlerini içtik çölek çökek.

Gel gör ki; MIZRAK ÇUVALA SİĞ-MAMIŞTI. Meğer verdikleri sütler ANAMUZDAN EMDİĞİMİZ SÜTÜ BURNUMUZDAN GETİRMEK İÇİNMIŞ. Bu şekildeki istilânın adının YENİ EMPEYRALİZM olduğunu böylece öğrenmiş oluyoruz.

Ekonomik olarak 1948 yılında Ame-

rikanın menfaatlerine göre hazırlanmış Marsal Planına alındık. Antlaşmalar yaptık. 615 milyon dolar istemiştik. 180 milyon dolar aldık. Paramız sıcağından olacak yediğimiz kazığın hesabını yapamıştık.

Andlaşma şu şekildeydi. 1948 den bu yana bu şartlar daima ileri sürüldü.

TÜRKİYE aldığı yardımlarla sadece TARIMINI geliştirebilecek. Batılı devletlerin gıda ve ham madde ihtiyaçlarını karşılayan bir ülke olacak, buna karşılık SANAYİ MALLARINI Batıdan Amerika'dan alacaktır.

BUGÜN BU YÜZDENDİR, tek bir tane dahi millî bir sanayi kuruluşumuz yoktur. Mensucat sanayimiz dahi dışarıya bağlıdır. Yabancı sermaye 550 milyon yatırmış 650 milyon kâr etmiş durumdadır.

İktisadî alanda olduğu gibi 1947 yılında da Truman Doktrinine dayanarak askerî yardım almaya başladık. Aslında biz alıyorduz derken işin başında vermeye başladık.

Çünkü Amerika antlaşmaları yaparken vermek için değil almak için yapmaktadır.

Amerika Türkiye'de üs kurmak ihtiyacını duymuş, Türkiye'yi 1952 de NATO'ya sokmuş ve Nato antlaşmasının 3. maddesine göre de ikili antlaşmalar yapararak 101 adet Amerikan üssünü gerçekleştirmiştir.

Biz Amerikalılardan çorap, postal alırken onlar harp akademilerine kadar bütün orduyu Amerikan metotlarına uygun şekilde eğitmişler düzenlemişlerdir. Kılık kıyafet dahi Amerikanvaki olmuştur. Kardeş Amerikan ordusu hayali içindir. Türk Ordusu'nun generalleri Amerikan çavuşları tarafından eğitime tabi tutulmuştur.

BU ASKERİ ANTLAŞMALAR DA KARŞILIKLI BİR GÜVENE DAYANMIYORDU. BURADA ESAS OLAN AMERİKA'NIN GÜVENLİĞİDİR. Amaç Amerika'nın menfaatlerinin korunmasıdır.

Kore'de Türk askeri kimin için savaş? 1964 te Conson İnönü'ye gönderdiği tehdit mektubunda Amerikan yardımıyla alınmış silâhları kullanamayacağı (Devamı 4. cü sayfa)

DÜNYA'da HALKLAR KURTULUŞ YOLUNDA

NİJERYA - BİYAFRA

MINU İNKAYA

Afrika'nın batısında Nijerya derler bir ülke vardır. 1960 yılına kadar bir İngiliz sömürgesiydi. Bu tarihte İngilizler bağımsızlık verdiler Nijerya'ya. Şimdi, İngiliz camiasına bağlı 3 bölgeden - doğu,

batı, kuzey - müteşekkil bir federasyondur. 50 milyon insan yaşar bu ülkede. Kuzeyde yaşayanlar hayvancılıkla uğraşır, müslümanlardır, iyi savaşçılardır. Ülkenin kıyı bölgeleri ormanlıktır, büyük şehirler burada daha çoktur. Batıdaki Nijeryalılar çoğu Yoruba kabilesinden gelir. Yorubaların eski ve zengin bir kültürü vardır. Tabiat zengindir Yorubaların ülkesinde. Ülkenin doğusunda İbolalar yaşar. İbolaların çoğu Yoruba kabilesinden o kadar zengin değildir. Nüfus da siktir İbolarda; Yorubalar kadar gelişmemişlerdir. O yüzden büyük bir kısmı İbolaların Nijeryanın ve batı Afrika'nın başka kısımlarına göç etmişlerdir. Ama bu bölgede zengin madenler vardır; sonra, efendime söyleyeyim, petrol vardır İbolaların ülkesinde, petrol! İşte bu zenginlikler yüzünden İbolalar son yıllarda hızla ilerlemeler kaydediyorlar.

Portresini çizdiğimiz genç ve bağımsız bir Afrika ülkesi. Ama yüz küsur yıldır bir İngiliz sömürgesi olmanın kötü izlerini hâlâ içinde taşıyor. Meselâ, bura insanlar, şehirleşmelerine rağmen, mensub oldukları kabilelere sıkı sıkıya bağlıdır, yani halk bölünmüştür kendi içinde. İngilizler zaten bölücülükte ustadırlar. Halkın içinde yaratılan bu ayrıcalıklı kaynaşmayı sağlamla şöyle dursun, kinlenmelere, çekemeliklere yol açmıştır.

S Ö Z L Ü K

JENOSİD — Milletlerarası bir kelimedir. Bir milleti, veya bir milletin bir azınlık grubunu, veya belli bir dinden olan bir topluluğu bütünüyle veya kısmen yok etmeye çalışmak anlamına gelir. Mesela, Viyetnamda Amerikan orduları kuzey Viyetnam milletini bütünüyle yok etmek tutumunu güdüyorlardı; beceremediler. Me-

Meselâ, 1966'da İbolalara karşı girişilen katliam «jenosid» nitelikleri taşır.

Nijeryanın doğu bölgesinin valisi bu sorunu halletmek için sorumlulara defalarca görüşme teklifinde bulundu, ama ciddiye alınmadı. Bunun üzerine 1967'de bu bölgenin bağımsızlığını ilan etti ve Biyafra adını verdiği yeni bir devlet kurdu İbolaların bulunduğu kesimde. Ve Nijeryada iç savaş başladı.

Önceleri savaş kısa sürecek sanıldı, herkes İbolaları çılgınlıka suçladı. Çatışmalar 18 aydır devam ediyor. İbolalar çok kırıldılar ama teslim olmadılar. Teslim olmuyorlar çünkü barışta da öldürülüyorlar zaten. Ama, dostlar, bir anlık haldir Biyafra'nın durumu. Nijerya kuvvetleri İbolaları, gıda ve ilaç yardımını ibolun geldiğince engelliyor. 2 milyon İbolu aklıktan ölüme mahkûm, yani bugün yemek verseniz de ağzına, tıbbi bakımdan iş istenmiş 2 milyon insan için, çaresiz ölecekler. Bir gazete hariç, Babalı basını ilgilendirmeye bile bu insanların dramıyla.

Büyük ve kuvvetli ülkeler «yardımlarını» esirgiliyorlar gene, sağolsunlar. Nijerya İngiltereden, Amerikadan ve Rusya'dan yardım görüyor. Rus jetlerini Nijerya hesabına Mısırlı pilotlar uçuruyor. Biyafraya ise Çin, Fransa, Tanzanya, Zambiya, Gabon ve Fildişi Sahili (son 4 ülke Afrika'da yeni kurulan devletlerdendir) yardım ediyor.

İşler bu kerteğe gelmeden durdurulabilirdi, yapılmadı. İbolalar son fertlerine kadar çarpışacaklarını sık sık beyan ediyorlar. Sonra? Sonra barış gelecek. Ama İbolalar hep nefret edecekler Yorubalardan ve diğer eli kana bulanmış Nijeryalılardan. Ve bu nefret günün birinde gene silâhların çatışmasında ifade bulacak.

Sömürgeciler pis oyunlarını tecrübenin verdiği rahatlıkla oynuyorlar şimdi. Ama dünyanın gidisi belli olmuyor, hem de hiç belli olmuyor!

FEDERASYON — Devlet idaresi bakımından siyasi yönden bağımsız olmak fakat iktisadî yönden başka bir devletin hükümlerine altında bulunmak.

sela, 2. Dünya Savaşı'ndan Alman Fasistleri, Naziler, Yahudi dininden olan insanların imha etmek istedikleri. 6 milyon Yahudiyi bu amaçla öldürdüler.

FEDERASYON — Devlet idaresi bakımından siyasi yönden bağımsız olmak fakat iktisadî yönden başka bir devletin hükümlerine altında bulunmak.

İSTANBUL PERDE ARKASI

BİR GARİP ŞEHİR ÜZERİNE HİKÂYE

CAN AÇIKGÖZ

Vakti zamanında ülkelerin biride - lubnatsl - diye bir şehir varmış.

Nurlu ufuklara doğru kurata binip ama dört nala Amerikaya giden bu ülkeye göre - lubnatsl - epek büyük bir şehir imiş...

Ama her ne hikmetse bu şehirde, bütün işler kendi ismi gibi ters gidermiş... Yağmur yağar yolları çöker, kar yağar ekme biter, elektriği kesilir, şehirde ihdarecileri, başkanları, radyolardan hemşehrilerine : Aman sakın korkmayın. Fırnalarla stoklar hazır. Gerekli tedbirler alındı. Elektrik bu sene hemen temir edilecek. Filân filân... diyemezlermiş.

Kısa keselim, bu şehrin birde parlamentosu varmış. Şehir parlamentosu. Ourlu a... Koskocaman şehir. Üstelikte nurlu ufuklara gitmek için kurata binip de Amerikan yolunu tutan bir ülkenin şehri...

Bu parlamentoda haftada 12 gün toplanırmış?... Ve burada bol bol nutuklar atırmış. İşte «biizz... halka hizmett...» - «hizmeti halkın ayağına götürmekk...» falan filân derlermiş. Derlermiş ara sıra biride kalkıp «Şehirde arsa spekülasyonu var. Şehir arsalarının satışı durdurulmalıdır» veya «İşleri müteahhitlere yaptırmayalım. Biz kendimiz yapalım. Buraya bir avuç zenginini daha zengin yapmak için gelmedik» diye kelâm edecek olurmış ta, bazı aklı evveler hemen «Bunlar özel mülkiyet düşman» diye buyururmuş ta lafi - tsinumok - demeye getirirmiş...

Sonra yine bu özel mülkiyet düşmanları, karaborsacı müteahhit düşmanları, bazan «Emekçilerin oturdukları gecekondular, semtlerinde yollar bozuk, sular akıyor, elektrik yok, gecekondular insanların başlarına çöküyor» derlermiş te he-

men susturulmak istenirlermiş... Çünkü böyle şehir parlamentolarında - emekçi-gibi tehlikeli lâflar söylenemezmiş? Zaten kanunlarda müsaade etmezlermiş buna...

Kendilerine bilmem ne denen işlerle, şaşarlanmış bu işe. «Nasıl olur» derlermiş. «Bu şehirde insanların büyük çoğunluğu emekçidir. Bu parlamento da, sözde şehrin parlamentosudur. Ama parlamentonun içinde onun asıl sahiplerinin ismini söylemek neden hoş karşılanmaz, galiba emekçileri hemşehriden saymıyorlar, onları insan yerine koymuyorlar.» derlermiş.

Velhasıl, çok garip bir ülkenin çok garip bir şehri ve de parlamentosu imiş burası...

Gerçi insanları da bir türlü garipmiş bu diyarın... Çektikleri bin türlü cefa imiş... Açıktan evsizliğe barsızlığa kadar. Pahahlıktan asayissizliğe kadar. Vesaire vesaire... Bütün bu belâlar başlarında imiş de akları başlarında değilmiş... Bir türlü «bu şehir bu memleket bizim ; ama her şeyiyle bizim ; madeniyle bizim petrolü ile bizim tarlasıyla bizim ; elektriğiyle, suyuyla bizim» diyemezlermiş. «Her şey bizim emeğimizin mahsulüdür, her şeyi yaratan bizim ellerimiz bizim kafamız» diye haykıramazlar. Ve bu yüzden çektiğe çekerler, öldükçe ölürlermiş...

Bu hikâye tabii burada bitmez. Herhalde daha sürüp gidecektir. Ve öyle görürünür ve öyle bilinin ki bazaları için en neşeli tarafı bundan sonra başlar... Dinenleyen oldukça anlatanlar da olur. Ve bu işlerde zaten böyle olur. Hesaplar böyle görülür...

İnsanın bu ülkeyi, bu ismi gibi kendi de ters - lubnatsl - şehrinin bir yerden tanınacağı geliyor. ama, haydi neyse...

Yalancı Pehlivanın Mumu Yatsıya Kadar Yanar

ALİTAHSİN

Geçen yazda, Amerika derler bir yalancı pehlivan var demistik; onun çevresine üşüşmüş usak misal adamları var demistik. Bunlar içgüveyi girmiş damat gibidirler de-

diktikleri yalan muamlarını püf diye söndürülim demistik. Geçen seferki birinci PÜF'tü. Şimdiki ise :

İKİNCİ PÜF!

Damatlar çıkardıkları gazetelerde pehlivanımız iyilik sever, düşküne elini uzatır derler. Onun kurduğu devlete sosyal devlet denir, sosyal devletin olduğu yerde de sosyalizm gerekmez, derler.

Hele bir bakalım, o sosyal sosyal devlet ne halt etmiş? Fakirine başını sokması için bir dam vermiş mi? Nerede... Binlerce, milyonlarca Amerikalı bugün izbelerde oturuyor. Yıkıldı, yıkılacak binâlarda insanlar list liste istiflenmiş. Pislikten geçiliyorlar. Fareler yeni doğmuş çocukları ısıp, öldürüyor.

Bre pehlivan, ne oldu senin sosyal sosyal devlete? Bunu söylemeye kalmazsın, cevabı verilir. «Her yıl milyonlarca lira harcıyoruz evsiz, barsızca yardımçı olmak için.» Doğrudur da. O sosyal sosyal devletin cebinden milyonlarca lira her yıl çıkar bu iş için. Hem de otuz yıldır çıkar. Gene de milyonlarca kişi izbelere sığınmıştır. Niye? Devletten çıkan para, gereken yere gitmez de ondan; para babalarının cebine iner. Bu paralar halka yararlı olmak için değil, büyük para babalarına yararlı olmak için harcanır.

İşte yalancı pehlivanla, yalancı da-

matlarının konuşmaktan kaçındığı gerçek budur. Ama pehlivanın ülkesinde herkes de yalancı değil ya. Arada sırada çıkar namuslu biri, gerçekleri göz önüne seriverir. Açalım bir Amerikan gazetesi ni, bu ev-bark meselesi hakkında ne der, bakalım. Bu yazılarda verilecek her örnek Amerikan gazetelerinden alınmadır. Hem de Amerikalı'nın önünde saygıyla duracağı büyük gazetelerden. Onun için verilecek örnekler hik mitmeye kalkan olursa çıkarır gazeteleri, gözlerine gözlerine sokarım.

Şikago adlı büyük Amerikan şehrinin çoğunmuş duymuştur. İstanbul'dan en az üç kat kalabalıktır. Şehrin belediyesine bağlı fakirler ev - bark sağlama dairesi vardır. Devletin hudutsuz para alır, ev yapar, sonra da bunları fakirilere kiralar. Ama sayısı azdır böyle evlerin, yetmez. Fakir halk da çaresiz büyük para babalarının ellerinde bulunan köhne mahallelere sığınır. Buralar bir kaç kişinin elindedir. Bu herifer istedikleri fiyatı biçerler. Çaresiz halk da gerçekten çaresiz olduğu için ödemek zorunda kalır yüksek kiralar. Bizdeki gecekondular ağalarına benzeyen bu adamlara izbelik ağaları denir.

Şimdi siz belediyenin yerinde olsanız, fakirilere ev yapacak olan dairenin başına kimi koyarsınız? Her hâlde herkeşi koyarsınız da izbelik ağalarını koymazsınız. Bilemediniz işte. Şikago belediye başkanı bir izbelik ağasını daire başkanını yapar; izbelikleri yıkıp da devlet parasıyla ev yapma işini izbelik ağasına bırakır. Esrar çetesinin başını polis müdürü yapmak gibi bir şey bu.

Tabii işler böyle olunca da, devletten gelen para çarğur edilir. Bir takım müteahhitlere bol para verilerek beş para etmez büyük mü büyük apartmanlar yaptırılır. Derme çatma olur bunlar; sıvaları dökülür, kapı elinizde kalır, pencerelerden yağmur girer. Bu hikâyeyi anlatan Vasington Post adlı gazetesinin yazarı evler korkunç bir hapishaneyeye benziyor, diyor.

Aslama bakarsanız, tabii böyle olacak. O dairenin görevi bol ve iyi ev yapıp izbelikleri ortadan kaldırmaktır. İzbelik ağası başkanı olursa kendi çıkarım balatalar mı? Para, dost müteahhitlere yedirilir, olur biter. Üstelik belediyenin yaptığı evlerden bir sürü de şikâyet olur. Evler kısa zamanda öylesine dökülür ki eski izbelilerden beter olurlar. Bu yüzden de

Kapitalist bir toplumda «hürriyet» kelimesine verilen anlamın, gerçekte egemen sınıfların sömürme hürriyetinden başka birşey olmadığını geçen yazda göstermeye çalıştık.

Ağanın toprağında çalışan ırgatın hürriyeti, her işinden kovulabilecek işçinin hürriyeti, senelerce kuru ekmeğe direk çürüten ve fikirlerini söyleyemeyen küçük memurun hürriyeti boş laf değil de nedir? Bu kişilerin, sadece şekilde ve sözde kalan bir burjuva demokrasisi oyunu olarak «oy kullanabilmeleri» en büyük hürriyetmiş gibi gösterilmek istenir... Hatta bu kişiler hür olduklarına inandırılırlar da...

Kapitalist burjuva düzeninde hürriyet bir sınıf hürriyetidir. Yani toplumun bütününe değil bazı kişilerin hürriyeti... Geniş halk yığınlarının sözde hürriyeti ise aç kalma, eğitimsiz kalma, insanca yaşamaktan, insanca düşünmekten uzak kalma hürriyetidir.

Gerçek bu olduğu halde, sosyalizmi halkın gözünde kötü göstererek halkın uyanmasını engellemek için çrpınan sömürücüler ve sömürücülerin maşaları sık sık «sosyalizmin insanları kul edeceğini» tekrarlarlar. Hürriyet insanca ve sömürülmeden yaşamak olduğuna göre, bir düşünelim, bu düzende 32 milyon kaçta kaç hürdür? Sömürülen, insanca bir yaşama sürdüremeyen, aç, işsiz, eğitimsiz, doktorsuz, ilaçsız, yolsuz, susuz 30 milyon varken hangi hürriyettir sözü edilen?

«Sosyalizm hürriyetleri kısıtlar» diyorlar. Çünkü onlar hürriyeti «sömürme

hürriyeti» olarak anıyorlar. Evet Sosyalizm SÖMÜRME HÜRRIYET'ini kısıtlayacak, sömürüyü ortadan kaldıracaktır. Halk düşmanlarının halkı uyutma ve sömürme hürriyeti, sosyalist bir düzende sona erecektir. Evet, sosyalizm 32 milyonluk bir toplumda 500 bin kişinin büyük çoğunluğun insanca yaşamasını kısıtlayan hürriyet anlayışının karşısındadır. Sosyalist bir düzende sömürücüler, namussuzlar, halkın sırtından geçinenler, halkı kandırarak, din sömürücülüğü yapanlar, oy sömürücülüğü yapanlar, halkın toprağını, emeğini çalanlar, vatani yabancıları peşkes çekenler hür olmayacaklardır. Onların sömürme hürriyeti, halkı kandırma hürriyeti, vatani satma hürriyeti ellerinden alınacaktır. Buna karşılık milyonlarca emekçi, yani ülkenin gerçek sahipleri hürriyete kavuşacaktır. Çünkü

Sosyalizmin özünde, geniş halk kütlelerinin sömürülmemesi, insanca yaşamaları, hür düşünmesi, yani gerçek hürriyet vardır. Bu sosyalizmden ayrı birşey değildir.

Kimdir «sosyalizm insanın hürriyetini yok eder» diyenler? Sömürme hürriyetinden yararlanarak, halkın sırtından geçinenler, yani bir avuç sömürücü... Bu propagandayı onlar yürütürler ve gerçekten de kendi bakımlarında haklıdır. Sosyalizm onların sömürme hürriyetine son verecek, emekçilerin, halkın gerçek hürriyetini getirecektir. Sosyalizmin hürriyet anlayışının dışında kalan hürriyet masalları insanların aç gezdigi, sömürüldüğü toplumlarda sadece bir aldatma ve halkın uyanmasını engelleme aracıdır.

Kaynaşıyorum... Kaynaşıyorsun... Kaynaşıyor...

Bir zamanlar, ülkemiz insanlarının yarınlarına umutla baktıkları bir zamanlar, bir laf atıldı ortaya. «İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz» dendi. O sırada gerçek öyle değildi ama lafın ardındaki niyet iyi, hem de çok iyi idi. Belki de amaç hakikaten imtiyaz, sınıf ayrılıklarını ortadan kaldırmaktı, bilinmez. Bilinen şu ki, 45,5 yıllık Cumhuriyetimizin sonunda bu laf acı acı sırtıyor!

Neden mi? Çünkü hâl-i pür melâlimiye söyle bir göz atığımızda imtiyazlı, sınıflı, kaynaşmamış bir kitle olduğumuz apağık beliriyor.

Türkiye'de imtiyazlılar vardır-yoktur

tartışmasına girmiyeceğiz. Olmadığını iddia edenlere kargalar bile güler. Sınıflı olup olmadığımız konusunu da büyüklere bile bırakıyoruz. «Vardır - yoktur» diye burunlarını karıştırıyorsa, bize gelin, ne denli kaynaştığımızı inceliyelim.

45,5 yıldır için için kaynaşıyoruz, niyayet geçen yıl kaynaşma su yüzüne çıktı. Siyasilerimizin kaynaştırma politikası sonucu ortaya çıkan kesmekeşe tahammütlü olmayan öğrenciler önce dersleri boykota, sonra binalarını işgale gittiler.

Derken, işçiler kaynaşmaya başladı. Grevlerin ardından fabrika işgalleri geldi.

Bu ayın başında, kaynaşmışlığımız köylü vatandaşlara da sirayet etti. İzmirin Torbalı ilçesine bağlı Atalan köyü sakinleri ağaların, devlet hazinesine ait olup ta kadastroda kendilerininmiş gibi gösterdikleri toprakları işgal ettiler. «Bu toprakları biz işliyoruz. Çoluk çocuk sefil olurken vermeyiz ağalara buraları» dediler. Ama durum haklılığın en iyi belirtir, yaşı 100'ü geçkin bir nine oldu. «Topraksız köylü olur mu hiç, bey?» dedi gelen gazetecilere. Ataladaki işgal komitesi karar almış. Hasat mevsimi sonunda kaldırılacak ürünü aralarında pay edeceklermiş.

Derken, gene Torbalı ilçesinin, ama

bu sefer Göllüce köylüleri bir hanım ağasının haksız yere işgal ettiği hazine topraklarına el koyup mera olarak kullanmaya başladılar.

Köylüleri silâhlamp, aslında kendilerinin ölmesi gereken toprakları işgale mecbur eden işte bunca yıllık kaynaşmışlığımızdır. Bugün bir yanda köylüye sahip çıkmak istiyen gelmiş geçmiş bütün politikacılar ve onların ters tutumları, diğer yanda da hakları olan toprağa sanık zorbalıkla el koymuş durumunda bırakılan köylüler var. Ya ortada kimler? Ortada da, akıntıya kürek çekip «kalkıyoruz» diye gazel okuyanlar!

M. I.

KURTULUŞ YOLU

SOSYALİZM VE HÜRRIYET

(II)

OYA SENCER

PÜF!...